

Monumentnummer*: 516602

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr 82685/130

Woonplaats* **Oss** Gemeente* **Oss** Provincie* **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Oss** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Oss** Sectie* **E** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
5555

Omschrijving**

Inleiding

Villa Constance. Geheel vrijliggend hoekpand dat in 1888, in zowel eclectische- als neo-rennaissance vormen, als STADSVILLA naar ontwerp van de architect H.R. Hendriks, voor een totale bouwsom van f.39.700,-, werd gebouwd voor de margarinefabrikant Arnold van den Bergh (1857-1932). De villa werd genoemd naar zijn in 1888 geboren dochter Constance. Van den Bergh heeft slechts kort in de villa gewoond en verkocht het pand in 1891 aan Arnold Jurgens (1842-1912) die de villa naar zijn vrouw Johanna noemde. Vanaf 1899 wordt er door de Franse kloosterzusters "Religieuses filles de Notre Dame" een meisjespensionaat in gevestigd. Van 1910 tot 1919 wordt de villa weer bewoond waarna ze van 1929 tot 1974 een functie krijgt als stadhuis voor Oss. Hierna krijgt de villa haar huidige functie als museum Jan Cunen. De villa heeft een zeer sterke architectonische en sociaal-economische samenhang met de nummers 61 en 63 maar is van deze drie villa's de grootste en rijkst uitgevoerde. De serre aan de westzijde en de aanbouw aan de zuidzijde dateren uit de jaren zeventig en tachtig van de twintigste eeuw en vallen buiten de van rijkswege geldende bescherming.

Omschrijving

Groot, rijk gedetailleerd, hoekpand van tweeëenhalve bouwlaag op een ruwweg vierkante grondslag met kelder- en zolderverdieping. Opvallende hoekoplossing met achtkante toren met carillon, uurwerk en uibekroning. De toren is gedekt met leien in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rijnse dekking. Het pand is ogenschijnlijk samengesteld uit verschillende bouwvolumes onder met leien in maasdekking gedekte omlopende dakschilden met een centraal plat dak. In elk van de dakschilden bevinden zich kleine dakkapellen met houten omlijsting. Met name aan de westelijke en de zuidelijke zijde van de villa bevond zich eertijds de uitgestrekte tuin. Deze is in de jaren tachtig verworpen tot een stadsparkje met een geheel eigen aanleg, met diverse losse sculpturen en een muziekkiosk. De hoofdmassa van het pand is opgetrokken op een kelder verdieping met gerusticeerde gecementeerde plint. De gevels zijn opgetrokken in een oranje strengperssteen en zijn rijk geornamenteerd met verschillende natuurstenen elementen zoals onder andere: banden, lijsten, fronton omlijstingen, diamantkoppen, sluitstenen, consoles en pironen. Monumentaal ingangsportaal op vierkante grondslag met vrijstaande ingangspijlers en balkonbalusters. Het portaal heeft een kruisribgewelf met natuurstenen profielsteentjes. Een trap met hardstenen treden leidt naar de rondboogingang die voorzien is van een rijk met klassiek aandoende motieven geornamenteerde vleugelpaneeldeur. Deze deur heeft een rondbogig bovenlicht met zeer fijn maaswerk en glas-in-lood. Onder de gootlijst van het linker gedeelte van de voorgevel bevindt zich in de vorm van een kleurrijk tegeltableau een gevelinscriptie "Villa Constance anno 1888". De dakbeëindiging van de ogenschijnlijk verschillende bouwvolumes is vervaardigd in topgevels die, hoewel alle verschillend van formaat, motieven hebben die afgeleid zijn van de Nederlandse zeventiende eeuw. De decoratie bestaat uit onder andere: klauwstukken, frontons en pironen. Intern is het pand, met name op de begane grond, zeer rijk geornamenteerd. Indeling en ornamentiek zijn in dit gedeelte nog vrijwel geheel bewaard gebleven. Via de vooringang, de witmarmeren trap en de met stijlmotieven geornamenteerde tochtdeuren betreedt men de grote centrale hal waarvan de vloer is ingelegd met parket. De wanden en deuromlijstingen zijn zeer uitbundig in stijlmotieven gedecoreerd met pilasters, frontons, lijstwerk, druppels en pironen. Zeer bijzonder zijn de rijke reliëfs van geperst karton in de boogtrommels boven en naast de ingangen. Hierop zijn onder meer putti en vrouwenportretten afgebeeld. De reliëfs hebben een beschildering van imitatie-marmer meegekregen. In de vertrekken ten noorden van de centrale hal is de ornamentiek ook nog grotendeels intact. Opvallend zijn hier de rijke marmeren schouwen, de houten lambrisering en de stucplafonds met de originele polychromie. Aan de zuidzijde van de hal bevinden zich twee kamers ensuite met zowel een zeer rijke houten lambrisering als een houten plafondbekleding met imitatie-stucmotieven. De kelder verdieping is bereikbaar via een ingang aan de noordzijde en via de (moderne) lift en trap vanuit de centrale hal. Detaillering en ornamentiek zijn hier aanmerkelijk soberder dan op de begane grond. De vertrekken hebben tegenwoordig voornamelijk een kantoor en museumfunctie. De centrale bordestrap heeft op de begane grond fraai bewerkte trappalen. De lichttoetreding wordt verzorgd door een groot, licht getoogd venster op de verdieping met daarin gekleurd glas-in-lood en door een boven de trap gelegen lichtkoepel op houten consoles. Hoewel de indeling op de verdieping nog grotendeels authentiek is, hebben er toch enige wanddoorbrekingen plaatsgehad. De kamers dienen als tentoonstellingsruimte. De zolder verdieping is in 1997 verbouwd tot kantoorruimte.

Waardering

De villa is in haar hoedanigheid van fabrikantenvilla van algemeen cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling. De villa heeft architectuurhistorisch belang als vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. De villa is van algemeen belang vanwege de bouwkundige en sociaal-economische samenhang met de nummers 63 en 65. De villa heeft belang vanwege de architectonische gaafheid van ex- en interieur. De villa is van algemeen belang wegens de zeldzaamheid van het materiaalgebruik en de ornamentiek.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument